

Č. 10.508.

Vojenské věci. — Řízení správní: * Rozhodujíc podle superarbitračního předpisu A-42 o žádosti vojenského gážisty za přiznání zaopatřovacích požitků, jest mno povinno sdělit mu skutkový i právní základ, ze kterého při svém výroku vycházelo.

(Nález ze dne 28. dubna 1933 č. 2885.)

Věc: Edmund Ph. v P. (adv. Dr. Ladislav Wopršálek z Prahy) proti ministerstvu národní obrany o vojenské zaopatřovací požitky.

Výrok: Nař. rozhodnutí, pokud jím odepřen st-li nárok na vojenské zaopatřovací požitky, se zrušuje pro vadnost řízení.

Důvody: St-l byl presentován k aktivní vojenské službě dne 29. září 1883 jako myslivec, stal se 1. června 1886 kadetem důstojnickým zástupcem, 1. listopadu 1888 poručíkem, 1. listopadu 1892 nadporučíkem a byl 1. ledna 1896 přeložen do zálohy. Na základě superarbitrace provedené v Praze dne 3. prosince 1901 byl výnosem býv. min. války z 19. prosince 1901 přeložen dnem 1. ledna 1902 do poměru mimo službu jako k řadové službě neschopný, k místním službám schopný a zaznamenán k použití u vojenských úřadů a vyšších velitelstev v případě mobilisace. Po superarbitraci z 23. dubna 1909 rozhodlo býv. min. války v květnu 1909, že jest invalidou i ke každé domobranecké službě neschopný, aby byl ze záznamu k použití v případě mobilisace škrtnut. Dne 23. července 1909 jmenován titulárním setníkem a 5. července 1917 tit. majorem. Za války konal činnou službu od 2. srpna 1914 do 28. října 1918, v čsl. armádě od 29. října 1918 do 28. února 1919. K žádosti své z 29. listopadu 1922 byl st-l výnosem mno z 9. ledna 1923 ponechán v čsl. vojsku nadále v záloze (mimo službu) na základě § 121 odst. 3 vl. nař. č. 269/21, vydaného k provedení bran. zák. č. 193/20.

Podáním z 28. ledna 1930 žádal st-l o přiznání výslužného ev. v cestě milosti a vyličiv choroby, které utrpěl za své činné služby, dovozoval, že dne 24. dubna 1929 byl postižen záchvatem mrtvice, kterým se stal k jakémukoliv občanskému povolání úplně nezpůsobilým a který byl prý zaviněn poškozením zdravotního stavu válečnou službou. — K této žádosti byl st-l na rozkaz mno z 5. března 1930 podroben superarbitraci, která provedena 28. března 1930 u zem. voj. velitelství v Praze. St-l projevil při superarbitraci přání, aby mu byly zaopatřovací požitky přiznány cestou milosti.

Po vyjádření zdravotního oddělení mno z 12. dubna 1930: »K veškerým službám nezpůsobilý. Schopnost k přiměřenému občanskému povolání vojenskou službou nesnížena,« rozhodlo mno nař. výnosem takto: »Podle superarbitrace, která byla dne 28. března 1930 konána u zem. voj. velitelství v Praze, jste vojenskou službou neutrpěl žádné újmy na schopnosti k přiměřenému občanskému povolání. Tudíž podle ustanovení §§ 97, 98 a 16 zák. č. 76/22 nemáte nároku na vojenské zaopatřovací platy (výslužné) a mno zamítá proto Vaši žádost z 28. ledna 1930 o vojenské zaopatřovací platy (výslužné). Pro návrh na přiznání pense z milosti neshledává mno dostatečných důvodů. Superarbitraci

z 28. března 1930 bylo také zjištěno, že jste »k veškerým službám nezpůsobilý.« Mno propouští Vás proto dnem 1. května 1930 z branné moci.«

O stížnosti uvážil nss toto:

Nař. rozhodnutí obsahuje dva výroky: jednak zamítá nárok st-lův na přiznání zaopatřovacích požitků, jednak vyřizuje žádost o přiznání pense v cestě milosti, vyslovujíc, že neshledalo důvodu pro návrh takový.

Stížnost brojí pouze proti výroku prvnímu a mohl proto nss učiniti předmětem svých úvah toliko výrok tento. Výroku tomu vytýká st-l toliko vadnost řízení, kterou shledává v tom, že nezabýval se vůbec tvrzením st-lovým, že se jeho zdravotní stav za války a po válce podstatně zhoršil následkem námah a nemocí ve službě vojenské, zejména oslepnutím na levé oko koncem roku 1918 a že toto zhoršení snížilo jeho způsobilost k přiměřenému občanskému povolání nejméně o 20% a že omezil se v důvodech pouze na tvrzení, že st-l neutrpěl vojenskou službou žádné újmy na zdraví. Není prý proto jasno, v jakém směru shledal žal. úřad nedostatek podmínek zmíněných v § 16 zák. č. 76/22, resp. — podle provedení, jakého se dostalo stížnosti při ústním líčení před nss — ze kterých skutečností dospěl k závěru svému, zejména když bylo st-li nahlédnutí do spisů superarbitračních žal. úřadem odepřeno.

Nss uznal stížnost důvodnou.

Podle všeobecných zásad správního řízení, na něž poukazuje stálá judikatura nss-u (srv. Boh. A 4175/24, 4589/25 a j.) jest výsledky konaného šetření a zejména nález a posudek znalecký, jež hodlá správní úřad položit za základ svému rozhodnutí, sdělit před vydáním jeho straně, proti níž svědčí, a dáti jí příležitost, aby se o něm vyjádřila a případné námitky podala (srv. též ustanovení § 48 odst. 3 vl. nař. č. 8/28). Zásady té nelze ovšem použiti tam, kde zákon má o řízení speciální normy, které takového postupu nestanoví, jako právě služební kniha A-42 a vl. nař. č. 186/23 resp. 199/26, upravující řízení k účelu zjištění nároku na vojenské zaopatřovací požitky. Z ustanovení § 34 cit. služební knihy, která v době vydání nař. rozhodnutí byla v platnosti, jest zřejmo, že superarbitrační komise má superarbitrovanému sdělit pouze navrženou klasifikaci a návrh zaopatřovacích požitků a poznamenati případnou žádost superarbitrovaným přednesenou. Z toho a contrario vyplývá, že jiné výsledky superarbitračního řízení a dřívějšího případného šetření nemusí býti superarbitrovanému před rozhodnutím mno podle § 35 téže služební knihy sdělovány a že není ani v daném případě vadou řízení, když žal. úřad nesdělil st-li před vydáním nař. rozhodnutí, ze kterých skutkových okolností hodlá dovozovati, že st-l neutrpěl vojenskou službou žádné újmy na své způsobilosti k přiměřenému občanskému povolání.

Jinak má se však věc, pokud stížnost vytýká, že nař. rozhodnutí není s dostatek odůvodněno.

Jest všeobecně uznanou zásadou správního řízení, potvrzenou konstantní judikaturou tohoto soudu (srv. Boh. A 3400/24, 5030/25, 7311/28 a j.), že každé rozhodnutí správního úřadu musí býti řádně odůvodněno jak po stránce skutkové, tak po stránce právní. K řádnému odůvodnění po stránce skutkové náleží pak uvedení oněch skutkových okolností, ze kterých při hodnocení konkrétní skutkové podstaty a její sub-

sumpce pod určité právní normy úřad vycházel. Nedostatek takového odůvodnění zakládá pak vadu řízení, která se stává podstatnou ve smyslu § 6 zák. o ss, když jím byla straně znemožněna neb ztížena řádná obrana nebo nss-u náležité přezkoumání nař. rozhodnutí.

Tomuto požadavku však v daném případě nař. rozhodnutí nevyhovuje. Odůvodnivši zamítavý výrok svůj tím, že podle superarbitrace z 28. března 1930 neutrpěl st-l žádné újmy na své schopnosti k přiměřenému občanskému povolání, projevilo sice, že na základě nálezu a posudku zmíněné superarbitrační komise dospívá k závěru, že mezi chorobami u st-le zjištěnými a mezi vojenskou službou není, pokud jde o vznik nebo zhoršení jich, příčinné souvislosti, že tedy není dána první z obou základních podmínek uvedených v § 16 zák. č. 76/22, na nichž závisí nárok vojenského gážisty v záloze na zaopatřovací platy, ale neudalo, na základě kterých skutečností k tomuto závěru dospělo. Tím znemožnilo st-li řádnou obranu v tom směru, zda skutkový podklad, z něhož závěr žal. úřadu byl odvozen, jest úplný a zda jest závěr v souhlasu se zásadami logického myšlení, v kterýchžto mezích může býti vzhledem k ustanovení § 6 zák. o ss i skutkový podklad rozhodnutí nss-em přezkoumáván.

Č. 10.509.

O b e c n í v o l b y: I. I pro volbu starosty obce platí zásada § 56 obec. řádu vol., že jen taková vada vol. řízení musí vésti ke zrušení volby, která může mít vliv na výsledek volby. — II. Je překážkou volitelnosti choroba nebo okolnosti, že kandidát má s obcí soukromoprávní spor?

(Nález ze dne 28. dubna 1933 č. 7116.)

V ě c: Max St. a spol. v J. proti zemskému úřadu v Praze o volbu obecního starosty.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Při volbě starosty, jeho náměstků a obecní rady v J., konané dne 18. června 1930, byl zvolen za starostu obce města J. Antonín R. Námitky do této volby, jež podal Max St. s ostatními dnešními st-li, zemský úřad v Praze nař. výměrem zamítl kromě jiných i z těchto důvodů: »1. Nemoc sama o sobě, a dedukovaná z ní možnost zanedbání povinností s funkcí obecního starosty spojených není podle zákona překážkou pasivního volebního práva do obecní rady. 2. Procesní poměr mezi obecním starostou a obcí rovněž není podle zákona překážkou volitelnosti do obecní rady, a to tím spíše, že zákon (§ 101 obec. zřiz. a §§ 5 a 11 ob. fin. nov.) otázku podjatosti výslovně upravuje. Okolnost pak, že podle tvrzení námitek vinou dřívějšího a opět zvoleného obecního starosty byla obci způsobena škoda, je pro toto jeho opětné zvolení podle zákona zcela bezpředmětna. 3. Není vážným porušením tajnosti volby, netají-li se voliči sami tím, kterak hlasují, a pouhé tvrzení, že na voliče bylo působeno, nestačí k vážnému porušení svobody volby, a nelze proto volbu rušiti, pokud není konkrétně uvedeno a prokázáno, v ja-